

akti+

CHEMICI NATO JAKO JEDEN TÝM

Připraveno ve spolupráci s redakcí A report

FLOTILA

VENOMŮ A VIPERŮ KOMPLETNÍ

České vzdušné síly mají kompletní počet nových amerických vrtulníků systému H-1. Na pardubické letiště přiletěl v polovině června nákladní letoun C-17 Globemaster s posledními dvěma stroji UH-1Y Venom. Uživatelem flotily čítající osm Venomů a čtyři stroje AH-1Z Viper bude 22. základna vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou. V následujících letech česká armáda obdrží ještě dalších osm kusů zmodernizovaných vrtulníků Bell systému H1 jako dar od americké vlády za pomoc Ukrajině.

Aby se Venomy do Globemasteru vešly, bylo nutné z nich odmontovat vyrovnávací rotor, stabilizátor, hlavu nosného rotoru a listy nosného rotoru. Vrtulníky nyní v řádech několika dnů znovu sestaví zaměstnanci výrobce v pardubickém Centru leteckého výcviku LOM Praha, s. p. Poté projdou celním odbavením a přelétnou na mateřskou základnu v Náměšti. Zálety na nových vrtulnicích provedou piloti z americké Agentury pro správu obranných kontaktů (Defense Contract Management Agency), která za českou stranu vrtulníky H-1 přebírá.

Podle velitele Vzdušných sil Armády ČR generálmajora Petra Čepelky je systém H-1 výrazným krokem kupředu. „Tato platforma je o několik generací dál, než byly vrtulníky Mi-24. Příchodem strojů systému H-1 se také mění formy a metody výcviku, harmonizujeme přípravu personálu s aliančními technikami a standardy. Stáváme se tak silnějšími hráči v rámci bezpečnostního prostředí nejen v Evropě,“ prohlásil.

Vrtulníkáři se intenzivně školí

V současné době probíhá na 22. základně vrtulníkového letectva intenzivní pokračovací výcvik českých instruktorů pod vedením amerického mobilního výcvikového týmu. Základní přípravu Češi zahájili vloni v USA, skončit by měla letos v létě.

„Výcvik probíhá v souladu s implementačním plánem. K tomu běží také základní typový výcvik pozemního personálu, a to jak teoretický, tak praktický. Po dokončení výcviku získají vyškolení piloti i technici certifikaci a budou se společně s americkými instruktory podílet na výcviku dalšího personálu vrtulníkové základny,“ sdělil velitel 22. základny brigádní generál Rudolf Straka.

Teoretický výcvik probíhá na počítačích, kde se technici učí o systémech vrtulníků a předepsaných pracích, dále pracovat s technickou dokumentací a získávají také znalosti o technologiích oprav. Piloti se v rámci výcviku učí základní techniku pilotáže, probíhá výcvik na simulátoru pro vrtulník AH-1Z Viper. V letních měsících je naplánován střelecký výcvik.

„Celý výcvik náměšťského personálu je koordinován výcvikovým týmem dle osnov United States Marine Corps, od základního výcviku až po pokračovací bojový výcvik,“ upřesnil Straka.

Text: Jana Deckerová, Štěpánka Tříletá, foto: Jana Kouba

Lovci duchů lovili nepřitele
drony a senzory

PRŮZKUMÁCI NA ZEMI, DRONY V AKCI

Ve třech vojenských prostorech se v první polovině června uskutečnilo letošní největší cvičení průzkumných jednotek a specialistů elektronického boje. Do výcviku s názvem Ghost Hunters 2024 se zapojila tisícovka vojáků včetně stovky slovenských průzkumníků z Prešova. Cílem bylo zdokonalit schopnosti v oblasti zpravodajství, sledování a průzkumu a jednotky proto nasadily k pozorování simulovaného nepřitele veškerou techniku od bezpilotních prostředků, senzorů až po nejmodernější rušič STARKOM a pasivní systém DPET.

Neobvyklé svojí komplexností, počtem nasazených jednotek i škálou úkolů. Tak vypadalo cvičení Ghost Hunters 2024 pod velením 53. pluku průzkumu a elektronického boje, které se odehrávalo současně ve vojenských újezdech Libavá, Hradiště a Březina.

„Na cvičení byla reálně nasazena jednotka ISR (zpravodajství, sledování, průzkum) se všemi prostředky, dále týmy hloubkového průzkumu, průzkumné skupiny, jednotky elektromagnetického boje s nejnovější technikou, bezpilotní prostředky a také naši partneři ze slovenského 65. prieskumného

práporu Prešov,“ vypočítává podplukovník Gustav Lakoš, velitel 102. průzkumného praporu. Zасаzení na třech různých místech po celé ČR umožnilo jednotkám procvičit spojení i na vzdálenost několika set kilometrů. Jednotky v poli poskytují klíčovou zpravodajskou podporu pro rozhodovací proces velitelů brigádních úkolových uskupení. „To v praxi znamená vyslání potřebných jednotek do operačního prostoru. Informace získané během operací jsou následně analyzovány specialisty, kteří vytvářejí zpravodajské produkty pro velitele i spojenecké jednotky. Laicky řečeno jsme procvičili oči a uši naší

armády,“ vysvětluje podplukovník Michal Pírek, zástupce řídicího cvičení.

Protože ale moderní technologie ovlivňují bojště víc než kdy dřív, kdysi neviditelní maskovaní vojáci jsou dnes lehce rozpoznatelní, jsou slyšet na kilometry daleko, a jsou tedy snadným cílem, je nutné všemi dostupnými prostředky snížit jejich stopu v terénu. Třeba tím, že se jednotka rozptýlí a neustálým pohybem nepřitele mate. Decentralizovaná a mobilní musí být samozřejmě i místa velení. Proto byly pro vojáky připraveny maximálně realistické scénáře, které jednotkám umožnily otestovat schopnosti v pozorování a získávání

dat – za pomoci pozemních, vzdušných i kybernetických sil. Nepřítele představovaly jednotky 7. mechanizované brigády, 13. dělostřeleckého a 15. ženijního pluku. Leteckou podporu poskytla 22. základna vrtulníkového letectva a kybernetické síly simulovaly reálné informační prostředí. „Jejich vzájemná souhra proměnila cvičení v multidisciplinární test, který odráží skutečné výzvy moderního bojiště,“ pochvaluje si podplukovník Lakoš.

„Poprvé jsme v zahraničí nasadili elektronický boj. Věřím, že oboustranně to bylo velmi přínosné cvičení. Průzkumníkům sice nepřálo počasí, díky jejich vycvičenosti a připravenosti

ale vše výborně zvládli,“ hodnotí Ghost Hunters 2024 kladně major Kras z 65. průzkumného praporu.

„Na cvičení jsme nasadili nejmodernější prostředky, jako je rušič STARKOM, pasivní sledovací systém DPET, proti nim termovize, rušení rádiového signálu nebo drony. Nasazeni byli i letečtí návodčí, kteří na nepřátelskou jednotku naváděli letouny L-159. Byla to skutečná zkouška odolnosti a koordinace, kde se jednotky musely předvést v plném nasazení. Do budoucna bychom chtěli optimalizovat řízení jednotky ISR do jednoho speciálního vozidla a u zbytku

minimalizovat rizika,“ zhodnotil výcvik podplukovník Gustav Lakoš.

Podle řídicího cvičení plukovníka Petra Molinského je cvičení Ghost Hunters, konané každé dva roky, ideální platformou pro testování schopností a spolupráci s aliančními partnery. „Získávání přesných a relevantních informací z bojiště hraje od nepaměti klíčovou roli, pro efektivní vedení bojové činnosti je proto nutné ji neustále zdokonalovat.“

Text: rtm. Nikol Švandera Slováčková,
rtm. Petra Švédová, kpt. Jan Králíček, foto: KySio

CHEMICI NATO

JAKO JEDEN TÝM

Ilegální laboratoř a sklad pro výrobu bojových chemických látek, nález radioaktivního materiálu, detekce chemických bojových látek, ranění zasažení nervově paralytickou látkou nebo únik neznámé látky během demonstrace. To jsou jen některé incidenty jednotlivých scénářů, se kterými si musely poradit týmy chemických jednotek z dvanácti států Severoatlantické aliance v rámci týdenního mezinárodního cvičení Coronat Mask 2024, které proběhlo ve vojenském újezdu Hradiště, ve výcvikovém prostoru Pereč na Žatecku a na polygonu Boreček v Ralsku.

Osmdesát stovek vojáků Severoatlantické aliance s téměř stovkou speciální techniky chemických jednotek ladilo postupy a procedury při plnění úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení. Cvičení se kromě čtyř stovek českých chemiků zúčastnily chemické jednotky z Německa, Nizozemska, Slovenska, Slovinska, Litvy, Belgie, Lucemburska, Rumunska, Bulharska, Maďarska, Černé Hory a Spojených států amerických. Kromě chemických jednotek se do cvičení zapojili vojáci 15. ženijního pluku, 14. pluku logistické podpory, aktivní zálohy, Univerzity obrany, 4. brigády rychlého nasazení, Vojenského zdravotního ústavu, Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy MO Moravská Třebová a další podpůrné jednotky.

Odběr vzorků, dekontaminace osob i techniky

„Cílem tohoto unikátního cvičení bylo sladit činnosti chemických jednotek, získat

zkušenosti a především prověřit fungování systému velení a řízení při plnění úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení na taktické úrovni," zdůraznil řídící cvičení plukovník gšt. Tomáš Unzeitig, zástupce velitele 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci, a dodal, že toto cvičení považuje za naprostý unikát. „Nejde jen o přítomnost specialistů z aliančních jednotek, ale svým rozsahem a jednotlivými incidenty reflektuje současné hrozby.“

V rámci cvičení se ověřovaly schopnosti chemického a radiačního průzkumu, odběru a transportu vzorků, radiometrických a chemických laboratoří, dekontaminace osob, raněných i techniky. Byly nasazeny i schopnosti CBRN-EOD, biologický tým a další schopnosti, kterými disponuje chemické vojsko Armády České republiky a alianční partneři.

Yperit, sarin i látka „V“

Po výbuchu a následném požáru opuštěné budovy byly povolány hasičské hlídky. Při zásahu bylo zjištěno, že se jedná o ilegální laboratoř a sklad s prekurzory pro výrobu bojových chemických látek. V blízkosti byla také nalezena nelegální skládka s prázdnými bary a podezřelé vozidlo. To byl jeden z incidentů, které musel mezinárodní tým chemiků řešit.

„Úkolem týmu Task Force (v terminologii NATO označuje skupinu armádních sil, které jsou pověřené společným úkolem) bylo provést radiační a chemický průzkum místa dekontaminace a tzv. hotzóny. Museli provést taktický odběr vzorků vody a zeminy a zároveň monitorovat radiační a chemickou situaci na místě. Následně četa dekontaminace vybudovala a provedla dekontaminaci osob, raněných a techniky. EOD tým, který byl povolán na místo incidentu, provedl lokalizaci a průzkum podezřelého vozidla, provedl veškeré EOD procedury nutné k eliminaci hrozby možného dalšího výbuchu, zajistil důkazní materiál. Součástí bylo také označení prostoru a předání místa incidentu,“ popisuje jeden z incidentů velitel cvičení plukovník Vratislav Osvald. „Hodnotícím kritériem jednotlivých týmů, které byly vždy složeny z několika národností, byla jejich spolupráce a sladěnost postupů při jednotlivých incidentech, ale i prověření komunikace s nadřazeným prvkem velení,“ dodává plukovník Osvald.

Čeští chemici stále patří ke špičce

Dalším z incidentů, které musely týmy řešit, bylo ohlášení úniku neznámé látky v průběhu protivládní demonstrace. Zpravodajská skupina hlásila vysoké riziko zneužití bojové látky partyzánskými skupinami během demonstrace. V tomto případě přivolal tým identifikoval bojovou chemickou látku. Tým využívá i speciální techniku. Byla nasazena vozidla S-LOV-CBRN I a II, která slouží k pozorování, průzkumu a odběru vzorků. Při činnosti

odběru vzorků musí posádka opustit vozidlo a pracovat v terénu.“

„Tím, že je vozidlo párové, tedy složené ze dvou aut a speciálního přívěsu, dokáže plnit širší škálu úkolů. Kromě toho má i balistickou ochranu a zbraňovou stanici. V porovnání s předchůdcem – Land Rover 130 – jde o vozidlo, která je jednoznačně svou kvalitou převyšují,“ říká velitel družstva radiačního a chemického průzkumu české jednotky rotový V. V. a dodává, že vozidlo je velmi sofistikovanou soupravou s nejmodernějšími přístroji a technologiemi, které řadí české chemiky ke špičce v oblasti radiačního a chemického průzkumu. „Vozidlo je vybaveno i robotem Orpheus umožňujícím dálkový průzkum určitých prostor, takže posádka může pracovat v zamořeném prostředí v bezpečí uvnitř vozidla a předávat okamžitě zjištěné informace do místa velení.“

Radioaktivní látka naostro – odměna pro chemiky

Málokdy se stane, že armádní chemici mají možnost cvičit se skutečnou radioaktivní látkou. I v tomto je cvičení Coronat Mask 2024 unikátní a pro všechny účastníky velmi cenné. Podle scénáře má určený tým provést radiační průzkum oblasti, která byla kontaminována skutečnými radionuklidem, musí odebrat

vzorky a předat je polní laboratoři pro odbornou analýzu.

„Pracovat se skutečnou, ale nijak nebezpečnou radioaktivní látkou, je pro české i zahraniční chemiky odměnou. Simulujeme radioaktivní kontaminaci pomocí radionuklidu, což je látka běžně používaná ve farmaceutickém průmyslu a medicíně s nízkým poločasem rozpadu. V tomto incidentu došlo k jeho odizení ze zdravotního zařízení separatisty,“ popisuje náčelník radiometrické laboratoře 311. praporu radiační, chemické a biologické ochrany nadporučík Jakub Indrei.

Společně kdykoliv a kdekoliv

Mezinárodní cvičení Coronat Mask 2024 chemických jednotek států NATO nebylo zaměřeno jen na zdokonalení jednotlivých týmů, ale důraz byl kladen na spolupráci, ladění daných postupů, vzájemnou komunikaci – a to jak v rámci jednotlivých týmů, tak i v rámci fungování systému velení a řízení. „Současná bezpečnostní situace si vyžaduje, aby v rámci aktivace byly schopny alianční jednotky fungovat kdykoliv a kdekoliv jako jeden tým,“ oceňuje letošní cvičení řídící cvičení plukovník gšt. Tomáš Unzeitig.

Text: Jana Deckerová, foto: rtn. Miroslav Kravec